

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ю. З. Драчук, д.е.н., провідний науковий співробітник, Інститут економіки промисловості НАН України, tek1_ier@mail.ru
Н. В. Трушкіна, молодший науковий співробітник, Інститут економіки промисловості НАН України, trushkina1979@yandex.ua

Методологія дослідження. Результати одержано за допомогою використання загальнонаукових методів дослідження: аналізу – при здійсненні оцінки основних показників інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні; системного аналізу та узагальнення – при виявленні існуючих проблем, які стримують інноваційний розвиток промисловості; структурно-логічний метод – при визначенні напрямів удосконалення інституціонального забезпечення розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств.

Результати. Виявлено, що, хоча держава має досить високий потенціал, інноваційний компонент забезпечення економічного розвитку використовується слабо. Виконаний аналіз основних показників інноваційного розвитку в Україні свідчить про поступове зниження інноваційної активності промислових підприємств.

Виявлено існуючі проблеми, які стримують інноваційний розвиток в Україні на сучасному етапі господарювання.

Визначено основні напрями науково-технічного та інноваційного розвитку вугільної промисловості, які базуються на «Концепції проекту загальнодержавної цільової програми розвитку промисловості України на період до 2017 року»: технічне переоснащення вугледобувного виробництва на інноваційній основі; впровадження готових новітніх технологій з видобутку вугілля; розробка та впровадження системи заходів з підвищення якості вугільної продукції; розробка нових технологій і устаткування, удосконалення нормативного та інформаційного забезпечення інноваційного розвитку вугільної галузі; розробка та реалізація програми створення конкурентоспроможної вітчизняної гірничодобувної техніки; забезпечення наукового супроводження всіх технологічних процесів; здійснення заходів з підвищення потенціалу науково-технічної та інноваційної діяльності; відновлення матеріально-технічної бази галузевої науки та підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації. Визначені напрями інноваційного розвитку підприємств вугільної промисловості сприятимуть формуванню інноваційної інфраструктури, підвищенню економічного та фінансового стимулювання та державного фінансування пріоритетних заходів з активізації інноваційної діяльності, створення інформаційного середовища, підвищення наукової та нормативної підтримки інноваційної сфери вугільної галузі.

Новизна. У результаті дослідження визначено напрями вдосконалення інституціонального забезпечення інноваційного розвитку вугільної промисловості, до яких віднесено: питання щодо формування інститутів, які регламентуватимуть інноваційну модель модернізації та розвитку вугільної галузі, підвищення конкурентоспроможності промисловості, лібералізації вугільного ринку, залучення недержавних інвестиційних ресурсів, визначення справедливої ренти за використання надр, приватизації, екологічної безпеки, престижності шахтарської праці, підвищення ефективності менеджменту тощо.

Практична значущість. Визначені напрями вдосконалення інституціонального забезпечення інноваційного розвитку вугільної промисловості можна використовувати при розробці пропозицій щодо розвитку інституціонального середовища промисловості з урахуванням галузевої специфіки.

Ключові слова: інституціональне забезпечення, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, промислове підприємство.

Література

1. Исследование INSEAD: Глобальный индекс инноваций 2012 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://gtmarket.ru/news/2012/07/06/4531>. – Название с экрана.
Issledovaniye INSEAD: Globalniy index innovatsiy 2012 goda [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupa: <http://gtmarket.ru/news/2012/07/06/4531>. – Nazvaniye s ekrana.
2. Исследование General Electric: Глобальный инновационный барометр 2012 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://gtmarket.ru/news/corporate/2012/01/19/3908>. – Название с экрана.
Issledovaniye General Electric: Globalniy innovatsionniy barometr 2012 [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupa: <http://gtmarket.ru/news/corporate/2012/01/19/3908>. – Nazvaniye s ekrana.
3. Федулова Л. І. «Інноваційна пауза» та «інноваційний парадокс» України / Л. І. Федулова // Економіст. – 2011. – № 6. – С. 24–30.
Fedulova L. I. «Innovatsiyina pauza» ta «innovatsiyiniy paradox» Ukrayiny / L. I. Fedulova // Ekonomist. – 2011. – № 6. – S. 24–30.
4. Федулова Л. І. Інноваційний вектор розвитку промисловості України / Л. І. Федулова // Економіка України. – 2013. – № 4. – С. 15–23.
Fedulova L. I. Innovatsiyiniy vektor rozvytku promyslovosti Ukrayiny / L. I. Fedulova // Ekonomika Ukrayiny. – 2013. – № 4. – S. 15–23.
5. Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». – К.: Комітет з економічних реформ при Президентові України, 2010. – 87 с.
Programa ekonomichnykh reform na 2010–2014 roky «Zamozhne suspilstvo, konkurentospromozhna ekonomika, efektyvna derzhava». – K.: Komitet z ekonomichnykh reform pry Prezydentovi Ukrayiny, 2010. – 87 s.
6. Шовкалюк В. С. Інноваційний розвиток України: особливості 2012 року / В. С. Шовкалюк. – С. 14–25 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www1.nas.gov.ua/publications/books/serii/academy/1102010/Documents/2013_7/Nauka_Ukr_V7_4.pdf. – Назва з екрану.
Shovkalyuk V. S. Innovatsiyiniy rozvytok Ukrayiny: osoblyvosti 2012 roku / V. S. Shovkalyuk. – S. 14–25 [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupy: http://www1.nas.gov.ua/publications/books/serii/academy/1102010/Documents/2013_7/Nauka_Ukr_V7_4.pdf. – Nazva z ekranu.
7. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2008–2010 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua. – Назва з екрану.
Obstezhennya innovatsiyinoi diyalnosti v ekonomitsi Ukrayiny za period 2008–2010 rokiv [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupy: www.ukrstat.gov.ua. – Nazva z ekranu.
8. Статистичний щорічник України за 2011 рік. – К.: Інформаційно-видавничий центр Держ. служби статистики України, 2012. – 559 с.
Statystychniy shchorichnyk Ukrayiny za 2011 rik. – K.: Informatsiyno-vydavnychiy tsentr Derzh. sluzhby statystyky Ukrayiny, 2012. – 559 s.
9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. зб. – К.: Інформаційно-видавничий центр Держ. служби статистики України, 2012. – 305 с.
Naukova ta innovatsiyina diyalnist v Ukrayini: stat. zb. – K.: Informatsiyno-vydavnychiy tsentr Derzh. sluzhby statystyky Ukrayiny, 2012. – 305 s.
10. Рекомендації круглого столу «Інноваційна культура та створення інноваційної економіки» (5 липня 2012 р., м. Київ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dknii.gov.ua>. – Назва з екрану.
Rekomendatsiyi kruglogo stolu «Innovatsiyina kultura ta stvorennya innovatsiyinoi ekonomiky» (5 lypnya 2012 r., m. Kyiv) [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupy: <http://www.dknii.gov.ua>. – Nazva z ekranu.
11. Проект Стратегії інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov>.

ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=460. – Назва з екрану.

Proekt Strategiyi innovatsiynogo rozvytku Ukrayiny na 2010–2020 roky v umovakh globalizatsiynykh vyklykiv [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupy : http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=460. – Nazva z ekranu.

12. Національний план дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»: Указ Президента України від 12.03.2013 р. № 128/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/128/2013>. – Назва з екрану.

Natsionalniy plan diy na 2013 rik shchodo vprovadzhennya Programy ekonomichnykh reform na 2010–2014 roku «Zamozhne suspilstvo, konkurentospromozhna ekonomika, efektyvna derzhava»: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 12.03.2013 r. № 128/2013 [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupy: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/128/2013>. – Nazva z ekranu.

13. Склярова О. Л. Проблеми інноваційного розвитку економіки в Україні / О. Л. Склярова, Ю. В. Шапарець // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2012. – № 6. – С. 331–336.

Sklyarova O. L. Problemy innovatsiynogo rozvytku ekonomiky v Ukrayini / O. L. Sklyarova, Yu. V. Shaparets // Visnyk Kyuyivskogo natsionalnogo universytetu tekhnologiy ta dyzaynu. – 2012. – № 6. – S. 331–336.

14. Амоша О. І. Інноваційне оновлення техніко-технологічної бази промислового виробництва на синергетичних засадах: теорія і практика / О. І. Амоша, І. П. Булеев, Г. З. Шевцова // Економіка промисловості. – 2007. – № 1. – С. 3–9.

Amosha O. I. Innovatsiyne onovlennya tekhniko-tekhnologichnoyi bazy promyslovogo vyrobnytstva na synergetychnykh zasadakh: teoriya i praktyka / O. I. Amosha, I. P. Bulyeyev, G. Z. Shevtsova // Ekonomika promyslovosti. – 2007. – № 1. – S. 3–9.

15. Амоша О. І. Стан, основні проблеми і перспективи вугільної промисловості України: наук. доповідь / О. І. Амоша, Л. Л. Стариченко, Д. Ю. Череватський. – Донецьк: Ін-т економіки промисловості НАН України, 2013. – 44 с.

Amosha O. I. Stan, osnovni problemy i perspektyvy vugilnoyi promyslovosti Ukrayiny: nauk. dopovid / O. I. Amosha, L. L. Starychenko, D. Yu. Cherevatskiy. – Donetsk: In-t ekonomiky promyslovosti NAN Ukrayiny, 2013. – 44 s.

16. Звягильский Е. Л. О необходимости широкой модернизации угольной промышленности Украины: науч. докл. / Е. Л. Звягильский, Ю. С. Залознава. – Донецк: Ин-т экономики промышленности НАН Украины, 2013. – 68 с.

Zvyagilskiy E. L. O neobkhodimosti shyrokoj modernizatsii ugolnoy promyshlennosti Ukrainy: nauch. dokl. / E. L. Zvyagilskiy, Yu. S. Zaloznova. – Donetsk: In-t ekonomiky promyshlennosti NAN Ukrainy, 2013. – 68 s.

17. Державна підтримка та перспективи інноваційного розвитку і структурних перетворень вугільної промисловості: моногр. / О. І. Амоша, А. І. Кабанов, Л. Л. Стариченко та ін. – НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2009. – 326 с.

Derzhavna pidtrymka ta perspektyvy innovatsiynogo rozvytku i strukturnykh peretvoren vugilnoyi promyslovosti: monogr. / O. I. Amsha, A. I. Kabanov, L. L. Starychenko ta in. – NAN Ukrayiny, In-t ekonomiky prom-sti. – Donetsk, 2009. – 326 s.